

Alenka Urh z
Andrejo Peklar

Urh: Če začneva s povsem splošnim: kako je biti ilustrator? Takole na prvi pogled se zdi, da je zelo lepo: življenje v tesnem stiku z barvami, mojstrenje čutil ob kontemplativnem preiskovanju sveta za viri navdiha ter mirno in osredotočeno ustvarjanje po nareku domišljije – celo laiku je jasno, da se pri tem ne da hiteti. Vse to so skorajda meditativno naravnane značilnosti, ki jih danes večina poklicev ne pozna. V kolikšni meri se ta idealna podoba razlikuje od resnice?

Peklar: Zame je moj poklic seveda nekaj najlepšega in vse, kar ste opisali, drži. Tudi tisto o hitenju – in prav na tej točki opisana idila trči ob ostro kamenje ... Vedno bolj se vsem mudi, tako kot se tempo pospešuje v vseh drugih segmentih življenja, so tudi tukaj včasih roki lahko precej nerazumni. Vzporedna resnica je tudi ta, da za pravljičnimi podobami največkrat tičijo ure in ure sedenja in trdega dela.

Urh: Si predstavljam; vse te ure trdega dela se vsekakor odražajo v vašem ustvarjalnem opusu – prav pred kratkim ste bralce spet razveselili s čudovito avtorsko slikanico *Ferdo, veliki ptič*, za katero ste lani prejeli nagrado Kristine Brenkove za izvirno slovensko slikanico. To pa še zdaleč ni edino priznanje, ki ga je osvojil ta nenavadni ptič. Najprej so se ilustracije v Bologni leta 2015 uvrstile med finaliste za nagrado Silent Book Contest,

sledilo je priznanje Hinka Smrekarja na 12. slovenskem bienalu ilustracije 2016 ter nagrada Borku Tepini za najboljše oblikovano knjigo na 32. Slovenskem knjižnem sejmu. V 2017 pa so sledili še nominacija za častno listo IBBY, uvrstitev v katalog Belih vran, znak kakovosti zlata hruška in nagrada Best of the Best. Ste že med ustvarjanjem slutili, da pod vašim "čopičem" nastaja nekaj tako posebnega?

Peklar: Med samim ustvarjanjem seveda ne razmišljam o tem, niti ne po tem, ko je knjiga že končana. Stvari so se nekako odvale same od sebe. Včasih se pošalim, da je Ferdo kot otrok, ki je odšel svojo pot. Ta ptič taca naokrog čisto po svoje (*smeh*).

Urh: Ferdo bralca očara že na prvi pogled, privlačno izčiščene podobe pa posredujejo večplastno sporočilo, ki slikanico naslovniško odpira tudi odrasli publiki. Zgodba je dramaturško izredno premišljeno in koncizno

zgrajena, a hkrati dopušča številne možnosti interpretacije. Od kod vam sploh ideja za Ferda? Ste že v začetku vedeli, da besed sploh ne boste potrebovali, ali pa so bili osnovni obrisi zgodbe sprva vendarle zapisani?

Peklar: Najprej je bil samostojni likovni zapis, ilustracija, nastala po metodi *le cadavre exquis*, ki smo jo prakticirali na delavnici v Italiji. Na njej sem upodobila zelo veliko ptico, vodo, malo ribico ... iz tega se je rodil Ferdo. Najprej sem ga snovala kot slikanico z besedilom, med tem pa sem zasledila razpis za Silent Book, ki me je pritegnil in mi je predstavljal izziv. Izzive pa imam zelo rada! Tako sem se odločila za to obliko in pravzaprav znova uživala v postopku dela, ker je bilo treba zgodbo povedati drugače, tako, da bo razumljiva brez besedila.

Urh: Čeprav vemo, da vsako delo presega avtorjevo intenco, pa vendar, kakšno je temeljno metaforično sporočilo, ki ste ga želeli posredovati s Ferdom?

Peklar: Ferdo je predvsem drugačen, je ogromen ptič, ki biva v sožitju z drugimi, bitje, ki premore veliko empatije in občutka odgovornosti, tako do bližnjih kot do okolja, kar se izkaže na koncu. Je rahlo nerodno bitje, ki tega ne opazi, tega se ne zavedajo niti ljudje, dokler se ne zgodi "incident". Tema drugačnosti kar sama narekuje tudi vprašanje o predsodkih, ki jih med ljudmi opažam ogromno, tako kot tudi z njimi povezane netolerantne drže. To lahko vidimo v povsem banalnih vsakdanjih dogodkih, pa tudi v bolj usodnih oblikah nestrpnosti. Po mojem mnenju je bistveno, da že majhnim otrokom ponudimo možnost samospraševanja na to temo. Ob Ferdu se lahko vprašamo tudi o tem, kaj pomeni narediti napako. Lahko vsako napako popravimo? Si zaslužimo drugo priložnost? Smo jo pripravljene dati? Obsojamo, preden izvemo vso resnico, drugo resnico? Ferdo lahko govori tudi o obupu, o izhodu iz njega, o pomoči, o prijateljstvu, o "velikih" zamislih "majhnih". Ne nazadnje se lahko vprašamo o zelo aktualni temi vode – kaj se zgodi z živimi bitji, če zmanjka vode?

Urh: Otrokom so torej s pomočjo Ferda v njim dostopni obliki predstavljene kompleksne teme, kot so drugačnost, marginalizacija, kulturna hegemonija, ki najvišje vrednote gradi na temeljih lastne koristi, in tako naprej. Gre pravzaprav za problemsko slikanico brez besedila. S kakšnimi izzivi ste se soočali pri ustvarjanju?

Peklar: Osnovna zgodba je enostavna, igriva in razumljiva majhnim otrokom. Nastala je intuitivno, nisem si zavestno želela ustvariti problemske slikanice. Vendar je moj proces dela takšen, da se po spontanem zakoličenju zgodbe vanjo vračam analitično. V procesu piljenja potem razdelam teme, sporočila ipd. in takrat lahko zgodbo temu, kar želim povedati, tudi priredim in spremenim, če kakšen prizor ali motiv ne sodi več vanjo. Ker sem sama avtor tako vsebine kot oblike, je ta proces zelo zanimiv in fluiden. Ker je to knjiga brez besed, so lahko teme pogovora ob knjigi zelo široke, odvisne od vzgojiteljeve ali starševske presoje, kako daleč lahko seže bralec.

Urh: Bi lahko rekli, da se pod okriljem velikega ptiča skriva tudi ekokritika precej vase zaverovane človeške vrste oziroma subtilno podana kritika antropocentrizma?

Peklar: Predvsem kritika egocentrizma in pomanjkanja empatije. Lahko v smislu antropocentrizma, lahko pa ti mehanizmi začnejo delovati tudi znotraj svojih proti svojim, ne le proti drugemu. Hitro se najde drugačni.

Urh: Zanimivo je tudi, da Ferdo skorajda izgubi svojo ptičjo naravo, ko je med ljudmi. Na ilustracijah ni prikazan ob ptičjih, ampak človeških opravilih. Ko ga ljudje preženejo, teče, namesto da bi letel. Na koncu pa se vendar zgodi ključni preobrat: Ferdo poleti in ljudem na lastnih krilih prinese rešitev. Je tudi to eden od pomenov, ki ste ga namenoma skrili v slikanico, da namreč nekdo lahko zares dela dobro, ko dela skladno s svojo naravo?

Peklar: Ferdo dela dobro že prej, ne samo po tem, ko prinese oblak. Ko se igra z otroki, ko zida nebotičnike, ko ometa dimnike. Takšen je, takšna je njegova narava, nihče ga v to ne sili. Je predvsem bitje.

Urh: No, pa pustiva zdaj Ferda. Kako se je začela vaša umetniška pot? Kateri so ključni mejniki na tej poti? Kje je bila na primer objavljena vaša prva ilustracija?

Peklar: Risanje je postalo oblika mojega izražanja že zelo zgodaj. V osnovni šoli sem obiskovala likovni krožek, ki je kmalu prerasel v samostojno mladinsko likovno sekcijo. Vodila jo je naša učiteljica likovnega pouka, gospa Lojzka Kovač. Kmalu smo dobili prostor za ustvarjanje, čisto pravi atelje

s štafelaji v podstrešnih prostorih nad galerijo Miha Maleša v Kamniku, od koder sem doma. V tem ateljeju sem preživela veliko svojega najstniškega prostega časa. Zame je bilo to takrat zelo pomembno, formativno. Aktivno smo se udeleževali razstav, kolonij, to je bila odlična izkušnja. Vendar se nisem odločila za študij slikarstva, najprej sem študirala umetnostno zgodovino in filozofijo. Šele pozneje sem se opogumila in naredila sprejemne izpite na Akademiji za likovno umetnost in potem doštudirala slikarstvo. Moje prve ilustracije pa so bile objavljene še v času mojih gimnazijskih let, z risbami sem opremila pesniško zbirko prijateljice Mirande Mrčela.

Urh: Kdo so vaši najljubši ilustratorji, domači in tuji? Kako so vplivali na vaše delo?

Peklar: Spominjam se, da mi je bila v otroštvu najljubša Lidija Osterc. To imam zelo močno v spominu. In seveda ilustratorke Marlenka Stupica, Ančka Gošnik Godec, Marjanca Jemec Božič in Jelka Reichman. V lepem spominu imam tudi ilustracije Cite Potokar. Od tujih pa me zanima več različnih "vrst" ilustracije in ilustratorjev, ne nujno tisti, ki so meni po formalni plati zelo podobni. Eden najljubših mi je Wolf Erlbruch in me zelo veseli, da je bil lani prejemnik nagrade ALMA, je res izvrsten risar in ilustrator. Omenila bi še Javierja Zabalo, Petra Sísa, Stasysa Eidrigevičiusa – ti so mi zelo blizu po formalni plati.

Urh: V otroštvu ste bili menda strastna bralka. S katerimi zgodbami ste vstopili v čarobni svet domišljije in kateri so vaši najljubši literarni junaki?

Peklar: Res je. Zelo ljub mi je bil Andersen, v spominu imam tudi pravljice jugoslovanskih narodov, slovenske ljudske, zbirko Čebelice ... Moji najljubši knjigi pa sta bili *Medvedek Pu* in *Mary Poppins*. Vse te knjige še danes hranim in jih večkrat vzamem v roke. Od literarnih junakov me je v otroštvu začarala Snežna kraljica in ta čar se še ni razblinil.

Urh: Z domišljeno vizualno podobo ste doslej opremili okoli 300 revijalnih in več kot 50 knjižnih objav, med katerimi najdemo slikanice, poljudne knjige, učbenike, delovne zvezke. Kakšne zapise najraje prevajate v govorico podob? Kaj vas najbolj navdihuje in s kakšnim likovnim jezikom to najraje izražate v svojih delih?

Peklar: Ja, res sem ilustrirala zelo raznoliko gradivo, tudi zelo rada, saj sem preko tega prišla v stik z ogromno temami, od zgodovine in arheologije do

fizike ali biologije. In po naravi sem zelo radoveden človek. Vendar je moja ljubezen slikanica. Če sem bolj natančna, je to avtorska slikanica, preko te oblike se lahko najbolj celovito izrazim. Sicer pa imam rada poetične, pa rahlo nadrealistične zgodbe in motive, tudi nonsens. Včasih humor in absurd. Izražam se skozi močne oblike in ploskve, ki nosijo vsaka svojo strukturo, teksturo, ki vodijo dialog preko kontrastov. Rada sem zelo telesno vpeta v ustvarjanje, zato me privlači tudi gestualnost, poteza, črta.

Urh: Ali in kako se vaš ustvarjalni postopek razlikuje glede na to, kakšno vsebino upodabljate? Če morate na primer likovno opremiti stvarno učbeniško vsebino ali leposlovno delo?

Peklar: Seveda se razlikuje: v primeru učbeniškega gradiva je treba več časa nameniti temeljiti raziskavi teme. Raziskovalni del je torej pri edukativnih vsebinah daljši. Zelo pomembno je, da natančno preverimo referenčno gradivo, ker se velikokrat zgodi, da se določene napake ali dezinformacije ponavljajo iz knjige v knjigo, saj ljudje gradiva ne preverijo. To se mi zdi pri učbeniških vsebinah zelo pomembno – informacija mora biti točna in preverjena.

Urh: Ilustracije morajo torej v teh primerih absolutno poudarjati spoznavno funkcijo?

Peklar: Tudi vizualna informacija mora biti prava. Do napak, kot povsod drugod, tudi tu lahko pride in včasih opaziš, kdo je vzel katero referenčno gradivo, ker se ista napaka ponavlja.

Urh: Doslej ste upodobili zelo različne zgodbe – od klasičnih pravljic bratov Grimm prek Prešernove *Turjaške Rozamunde* do sodobnih avtorjev in avtoric, kot so Bina Štampe Žmavc, Svetlana Makarovič, Cvetka Bevc in Majda Koren. Podali pa ste se tudi na povsem lastno avtorsko pot z že omenjenim Ferdom, še prej pa leta 2005 s *Fantom z rdečo kapico* in leta 2006 z *Varuhom*. Ob avtorskih projektih je ustvarjalna svoboda večja, hkrati pa so verjetno večji tudi izzivi. Ali pa je ravno obratno in je lažje upodabljati lastne zgodbe?

Peklar: Predvsem je drugače. Zagotovo je nekakšen privilegij, kadar je ista oseba avtor vsebine, ilustracij in nemara celo oblikovanja. Želim si več takšnih knjig, ne bi pa ravno rekla, da je v drugih primerih manj svobode ali da jo je tukaj več, zlasti je, kot rečeno, drugačen način dela.

Urh: Verjetno predvsem v tem, da tukaj lahko v celoti sledite lastnim idejam ...

Peklar: Ja, predvsem to, seveda. Moj postopek je na začetku precej intuitiven, zato se v procesu lahko tudi zelo spreminja.

Urh: Nagrado za izvirno slovensko slikanico ste prvič prejeli že leta 2006 za pravkar omenjenega *Fanta z rdečo kapico*. Oblikovno zanimivo in izvirno delo prikazuje motiv vaške situle. Od kod ideja, da upodobite ta za naše kraje značilni zgodovinski artefakt, ki je hkrati pomemben element slovenske kulturne dediščine? So najprej nastale ilustracije in nato besedilo ali obratno?

Peklar: Idejo sem dobila, ko sem sodelovala pri razstavno-muzejskem projektu Praznik situl, namenjenem predstavitvi situlske umetnosti. Med pregledovanjem gradiva, v katerega sem imela kot sodelujoča vpogled, sem zagledala pasno spono, ki jo hrani Mestni muzej Ljubljana – spono z motivom lovca in jelena –, in ob tem se mi je utrnila ideja. Situla se mi zdi zanimiv artefakt, saj ima, kot vemo, frizni oziroma sekvenčni način pripovedi, zato tudi *Fant z rdečo kapico* ni vezan, ampak se odpre, kot *leporello*. Z obliko knjige sem želela ponazoriti način, kako na situli teče podoba. Besedilo ni nastalo prej; kadar sem avtorica obojega, besedila in ilustracij, ta proces poteka sočasno, včasih se mi utrnejo ideje za besedilo, spet drugič prizore vizualiziram in potem to apliciram na vsebino. Gre za nekakšen ping pong med sliko in podobo, vsaj pri meni.

Urh: Ko imate enkrat pred seboj zgodbo, ki ste jo analizirali, preučili, in prazen list papirja, kako sploh začnete? Kako celovita mora biti ideja, preden narišete prve poteze?

Peklar: Na začetku celotno zgodbo prepustim intuitivnemu toku, naknadno pa analiziram besedilno plat in likovno podobo. Takrat potem urejam in pregledujem, ali je treba kje kaj dodati, odvzeti, ali so stvari logične. Z analizo skratka retrogradno pristopim k tistemu, kar sem ustvarila intuitivno. Celoten postopek je kar dolgotrajen, predvsem analitični del. Ideje pa so včasih lahko zelo fragmentarne in potem počivajo, dokler se nekako ne razpletejo.

Urh: Kako izgleda vaš običajni delovni dan? In splošneje: koliko je v ilustriranju trdega obrtniškega dela in koliko je čakanja na obisk muze?

Peklar: So trenutki, ko pride navdih. Ampak čakati nanj ne gre. Večkrat se spomnim na misel pisatelja Gabriela Garcíe Márqueza, ravno v zvezi z muzami. On je rekel nekako tako: moramo se usesti za mizo, začeti delati in potem pride muza. Dejansko mislim, da je tako. Moramo se usesti, na začetku gre mogoče težko, ne čutimo stika, v nekem trenutku pa ta stik pride in takrat se odprejo vrata, skozi katera vstopi muza. To je preverjeno, ta metoda deluje – ko nekaj časa delaš, zagotovo padeš v kreativni proces, ta te posrka vase in takrat se ti začnejo stvari odpirati. Lahko boljše, slabše, ni nujno, da so domislice vedno genialne, ampak so, pridejo, proces mora steči. Seveda pride muza tudi nenapovedano, a po moje preredko, da bi veljalo čakati nanjo.

Urh: Ilustrirali ste tako prozna kot pesniška dela. Je težje upodabljati pesniške podobe, ki so navadno manj stvarne in bolj pojmovne od tistih v proznih delih?

Peklar: Gre za razliko v pristopu. Pri poeziji so ilustracije lahko nekoliko bolj abstraktne kot v primeru besedila, ki ima konkretno zgodbo. Narativnost v sliki ni moja prioriteta, zato se v ilustriranju poezije kar dobro znajdem.

Urh: V svojih avtorskih slikanicah širite ustaljena pojmovanja te književne vrste, tako po formalni kot po vsebinski plati. *Ferdo* je brez besedila, *Fant z rdečo kapico* je kot nekakšna situla ... So vaše slikanice v prvi vrsti namenjene otrokom ali apelirajo tudi na odrasle?

Peklar: Primarno so seveda namenjene otrokom. Ampak – morda podzavestno – vedno želim, da bi nagovarjale širšo publiko. V njih želim povedati tudi kaj, kar bo nagovorilo in pritegnilo odrasle.

Urh: To vam je s *Ferdom* nedvomno uspelo. Kateri pa je bil vaš najljubši slikaniški projekt do zdaj?

Peklar: Najljubši mi je prav zadnji, *Ferdo*, zelo ljub mi je bil tudi *Varuh*, ki je bil nemara malo prezrt.

Urh: Z *Varuhom* ste načeli temo, ki je bila bolj usmerjena na odrasle bralce, slikaniška tehnika je tempera, ki jo morda v ilustraciji manjkrat srečamo.

Peklar: Tempera mi je blizu, večkrat sem jo uporabljala. Varuh je naslikan s črnim tušem in obdelan digitalno. Sicer pa tempero večkrat uporabljam

pri edukativnih vsebinah in poljudnih ilustracijah. Varuha sem naslikala svobodno, gestualno, zelo fizično, s črnim tušem na papir in ga barvno obdelala digitalno. Govori o kipu Varuha, ki stoji na trgu sredi Mesta in ob večerih prislukne skrivnostim, ki mu jih zaupajo meščani. A neke noči, obsijane z mesečino, se tudi sam odloči, da bo poiskal svojega varuha ... Zanimivo je, da je bila ta knjiga vseh predvsem dečkom.

Urh: Kot ilustratorka ste nenehno v stiku s knjigami, poleg tega morate, kot pravite, besedila natančno analizirati, ko razmišljate, kakšno podobo bi jim nadel. Kaj bi v splošnem rekli o kakovosti domače slikaniške produkcije? Kakšno je razmerje med kvaliteto in kvantiteto? Na enem od preteklih knjižnih sejmov je žirija, ki podeljuje nagrado za najbolj oblikovano knjigo, pripomnila, da so knjige (tu je govora tudi o knjigah za odrasle) "vse bolj podobne embalažam pralnih praškov in drugih izdelkov široke porabe", se strinjate s takšno oceno?

Peklar: Vsi opažamo, da je produkcija kar velika, tako prevedenih kot tudi domačih slikanic. Pojavljajo se celo knjige, ki so narejene po nekem modelu in potem individualno modificirane. V tej množici seveda ni vse dobro. Veliko knjig, tako kot tudi drugih medijev, želi biti všečnih, v potrebi po začaranju kupca hočejo preglasiti druge. Kot da ne znamo več sprejeti nekaj manj dražljajev, slišati manj glasnih pesmi in videti ne samo kričečih barv in razumeti ne zgolj sentimentalnih vsebin.

Urh: Kako potekajo ilustratorska sodelovanja z različnimi založbami? Kakšna je pot od ideje do knjige? Vas navadno s predlogom pokliče urednik in predlaga naslednji projekt ali vas izberejo tudi avtorji sami?

Peklar: V praksi je možno vse od naštetega. Lahko te s predlogom pokliče založba ali urednik, ker se mu zdi, da je dobil besedilo, ki bi ga najbolje upodobila določena likovna govorica. Občasno si tudi kak avtor zaželi sodelovanja, včasih pa sama pripravim cel projekt in ga potem kot celoto ponudim založbi.

Urh: Kako pa je z avtorji? Imajo običajno že izdelane ideje, kakšna naj bi bila vizualna podoba njihove zgodbe, ali ste pri tem bolj kot ne svobodni, seveda v okvirih, ki jih ponuja literarna predloga?

Peklar: Do zdaj sem imela srečo, da so mi avtorji puščali veliko svobode. Nisem doživela, da bi imel kak avtor posebne zahteve, ne glede barv ne

glede podob. Moram reči, da jih pri tem občudujem, ker vendarle avtor svojo zgodbo čuti zelo osebno. Občudujem, da puščajo svobodo ilustratorjevi interpretaciji. Velikokrat se tudi zgodi, da se ustvarijo nekakšne stalne dvojice avtorja in ilustratorja, ki se zelo dobro ujemajo.

Urh: Verjetno bi bila za vas zanimiva izkušnja, če bi vaše besedilo ilustriral kak drug ilustrator?

Peklar: Tudi o tem sem razmišljala in ravnokar delam skice za besedilo prijateljice, iranske ilustratorke, ki je tudi pesnica. Dala mi je besedilo, ker je želela, da ga ilustriram. Sem torej v ravno "obratni" situaciji in je zanimivo.

Urh: Je takšno sodelovanje zahtevnejše?

Peklar: Zame je stresno, ja, se mi zdi ... (*smeh*), saj je vendar ilustratorka!

Urh: Kakšne so trenutno pri nas razmere za ilustratorje, so po vašem mnenju ilustracije dovolj cenjene? Navsezadnje, ko govorimo o slikanici – te ni brez ilustracij, medtem ko so slikanice brez besedila vse bolj priljubljene.

Peklar: Mislim, da tako in tako živimo v vizualni dobi, kljub temu pa je ilustracija, če govorimo o polju likovne umetnosti, še vedno nekoliko marginalizirana, nanjo se gleda z zadržki. Podobno je tudi z mladinsko književnostjo na splošno – ta še vedno ni dojemana enakovredno, kar ni prav.

Urh: Ilustracija bralca povabi v zgodbo še z druge strani. Se vam zdi, da je takšnim ali drugačnim obravnavam ilustracij namenjene dovolj pozornosti? S tem imam v mislih tudi strokovne obravnave tega plodnega področja ustvarjanja. V kritičnih odzivih namreč opažamo tendenco, da se kritiki primarno lotevajo besedilne plati, medtem ko je likovna plat v najboljšem primeru povzeta v stavku ali dveh. Zakaj menite, da je tako? Gre za to, da slikanic, ki jih primarno uvrščamo v območje literarne umetnosti, ne obravnavamo likovni, pač pa literarni kritiki, komparativisti, ki v jeziku podob nismo tako podkovani?

Peklar: Verjetno; in se mi zdi škoda, da te kritike ni. Mislim, da jo je bilo včasih več, spomnim se kar obširnih strokovnih poročanj z bienala v Bratislavi, vedno so bili članki o sejmu v Bologni. Tudi v časopisju vrednote nje likovnega dela slikanice, ki je vendarle zelo vizualna, precej manjka. To res pogršam. Največkrat, kot ste sami ugotovili, ocenjujejo slikanice

komparativisti in literarni kritiki. Nisem še naletela na likovnega kritika, ki bi pisal o literarnem delu slikanice. Pravzaprav ne vem, zakaj tukaj umanj-kajo likovni kritiki, morda smo spet pri tistem problemu, da ilustracija v polju likovne umetnosti nima enakovredne pozicije.

Urh: Za svoje delo ste prejeli številne domače in tuje nagrade in priznanja. Poleg že naštetih, ki ste jih dobili za *Ferda*, velja omeniti še Purple Island Award leta 2015 v Koreji, častna omemba na 3 x 3 Picture Book Show No. 11 v New Yorku, častna omemba v sklopu Sharjah Children's Book Illustrations Exhibition leta 2014 v Združenih arabskih emiratih in mednarodno zlato pero Beograda leta 2007. Od domačih ste kot že omenjeno leta 2006 prejeli nagrado izvirna slovenska slikanica (*Fant z rdečo kapico*), istega leta ste bili zanj nominirani tudi z likovno podobo *Mojce Pokrajculje*. Kaj in koliko vam pomenijo te nagrade, jih jemljete bolj v smislu spodbude in tudi promocije ali so zaradi njih včasih večji tudi pritiski in lastna pričakovanja?

Peklar: Bolj jih jemljem kot spodbudo ali potrditev svojega dela. Vzamem jih kot nekaj pozitivnega; nočem tega jemati kot blokado, v smislu, da moram to zdaj preseči, čeprav se ta misel prikrade, seveda. Ampak si ne dovolim, da bi me zmotila.

Urh: Redno razstavljate na slovenskem bienalu ilustracije in v sklopu različnih tujih bienalov in sejmov (beograjsko zlato pero, hrvaški bienale, Bratislava ...), vaše ilustracije so bile na ogled tudi v Bologni, kjer je bil med finalisti mednarodnega natečaja Silent Book Contest razstavljen tudi *Ferdo*. Kakšen je po vašem mnenju pomen takšnih prireditev in dogodkov, posvečenih ilustraciji? Jih je dovolj?

Peklar: V našem prostoru je bienale lepa prireditev, ki ponuja pregled stanja ilustracije pri nas, kar je pomembno tudi v smislu informiranja založnikov. Mislim, da je dovolj tudi raznih manjših razstav; v tujini pa je tega zelo veliko. To je vsekakor dobro, saj se na ogled postavi aktualna produkcija – tako lažje dobiš bolj ali manj celovit pregled nad stanjem stroke, kot če se tega lotevaš individualno, z iskanjem. Pregledna razstava svetovne ilustracije na primer vsekakor prinaša zanimive informacije in založnikom olajša izbor. V tem smislu so prireditve pomembne in pozitivne. Seveda pa niso vse enakovredne, treba jih je pazljivo odbirati.

Urh: Koliko pa se v mednarodnem prostoru sploh pozna, če razstavite svoja dela, recimo v Bratislavi, v Bologni. Ali potem pristopijo tudi tuji založniki?

Peklar: To se vsekakor pozna. Si bolj opažen, informacija se širi in rezultati se pokažejo.

Urh: Slovenija bo leta 2021 častna gosta sejma v Bologni in leta 2022 v Frankfurtu. To bo verjetno kar lepa priložnost?

Peklar: Ja, mislim, da je to zelo pomembno. V Bologni, ki jo bolj poznam, saj gre za sejem otroških knjig, je vsako leto ena država gostja in tam priredijo posebno razstavo ter vrsto obrazstavnih dogodkov. Mislim, da je to zelo dobrodošlo in odlična priložnost za promocijo ustvarjalnosti neke države na tem področju.

Urh: Kako je s slovenskimi slikanicami v mednarodnem prostoru in kolikšen je ugled naših ilustratorjev v tujini?

Peklar: Mislim, da je prepoznavnost naših ilustratorjev v tujini kar na visokem nivoju. V dobi interneta se je to še bolj razvilo, saj imamo ilustratorji več možnosti za to, da individualno vstopimo v mednarodni prostor.

Urh: Ko ste ravno omenili svetovni splet – se kaj pozna, da v sodobnem času oblikujete knjige za generacijo tako imenovanih digitalnih domorodcev, ki so v stiku z virtualnim svetom že od malih nog, in v kolikšni meri se ilustratorji prilagajate tem novim trendom?

Peklar: Mislim, da slikanice morajo parirati poudarjeni govorici podob in vse bolj vizualnemu načinu podajanja sporočil z dobrimi in močnimi ilustracijami, dobrim oblikovanjem. Da je knjiga kot artefakt lepa, kvalitetna, zanimiva, privlačna. Sicer pa mislim, da je bil strah, ki se je pojavil ob prvih digitalizacijah knjige, neutemeljen; fizična knjiga še vedno kar lepo vztraja in občutek imam, da celo bolj kot ob prvem navdušenju nad pojavom raznih digitalnih aplikacij.

Urh: Vsi že težko čakamo vaš naslednji slikaniški projekt – se je ideja že rodila? Nam lahko kaj namignete? Omenili ste projekt s prijateljico, iransko ilustratorko ...

Peklar: Projekt s prijateljico je zelo svoboden in ga delava ob prostem času (*smeh*); nimava še založnika, projekt bova dokončali, ko bo čas za to. Sicer pa skušam končati knjigo o deklici in luni, ki sem jo nekako začela že pred

dvema letoma. Ilustracije za to knjigo so bile pravkar izbrane na kurirani razstavi ilustracij na Bolonjskem knjižnem sejmu, ki je v svetu ilustracije eden najprestižnejših dogodkov, bila sem res vesela in počaščena; od več kot 3000 prijavljenih ilustratorjev nas je bilo izbranih 77. Razstava bo zdaj za dve leti odšla še na pot po japonskih in kitajskih muzejih.

Urh: Bo to slikanica z besedilom ali brez njega?

Peklar: Ja, z besedilom, rimum, gre namreč za poetično zgodbo za lahko noč.